

4. 7. Grono Nauczycielskie i członkowie Tajnej Komisji Weryfikacyjnej w latach 1939 - 1945.

(P. A. N. Oddział w Krakowie: Rocznik Komisji Nauk Pedagogicznych, Tom XVII. Materiały do dziejów oświaty w okresie okupacji hitlerowskiej (1939-1945) na terenie podziemnego okręgu szkolnego krakowskiego, cz. IX. Wrocław - Warszawa - Kraków - Gdańsk 1974, s. 83.

Kierownik ośrodka i nauczycielka przedmiotów humanistycznych „Kierownik języka polskiego) Zofia Oleksy (1905 - 1966) rodem ze Żmijowej, absolwent filologii polskiej UI, nauczycielka Prywatnego Gimnazjum i Liceum im. M. Konopnickiej w Nowym Sączu, działaczka TSL, współredaktor konspiracyjnej gazетки Powiatowej Komendy BCH „Przebojem o Polskę Ludową” i organizator kursów Zielonego Krzyża.

Od podjęcia w Żmijance tajnego nauczania w listopadzie 1939 r. do jego zakończenia w styczniu 1945 r. nieprzerwanie uczyli:

Tomasz Koloďdziej (1886 - 1971) rodem z Jawornej, absolwent UJ, jego zakonnicu w sygnaturze. Absolwent Gimnazjum i Liceum nauuczyel języka polskiego i francuskiego Państw. Gimnazjum i Liceum w Gnieźnie, uchodźca, officer rezerwy, służył w Armii Hallera, obrońca Warszawy w 1939 roku;

Wincenty Uryga, ur. w r. 1914 w Strzeszycach, student IV r. AGH.
Wincenty Zelek ur w r 1910 w Żnińce, absolwent UJ, matematyk.

ks. Tomasz Zagólski, miejscowy katecheta, uczył religii do r. 1941; ks. Bernardyn Dziedziak, proboszcz parafii Ujanowice, do której należała również wieś Żmijca, uczył religii od r. 1942 - 1945.

W roku szkolnym 1943 / 44 do grona nauczycielskiego przybyli:
Janina i Wincenty Gołabowie, uchodzący ze Śląska (*sprostowanie M.S.*);
Stanisław Gołąb był bratem Wincentego, również nauczycielem w/w latach;
ks. dr Lech Kaczmarek, uchodząca z Poznania;
Franciszek Lipiński, nauczyciel szkół powszechnych na Wołyniu, działacz
ROCh i Bch, więziony w r. 1943 w Nowym Sączu i w obozie w Szubniach;
ks. dr Władysław Smeteka, uchodząca, pracownik naukowy Uniwersytetu
Jana Kazimierza we Lwowie.

Od wiosny 1944 r. zwiększony napływ młodzieży spowodował konieczność angażowania (...) również ukrywających się inteligentów niemieccy. Byli to: ks. Władysław Augustynek, rodzina lekarzy Bednarków z córka Maria, Władysław Dumanowski, literat, Zofia i Wiktor Jakubowicz synem Zbigniewem, Zbigniew Pawłowski, prawnik, Cecylia Pukropówna Emilia Słowińska, Wanda Szczepaniewicz, Ludwik Zelek (po zwolnieniu go z obozu w Pustkowie)".

* Dane biograficzne Z. Oleksy i innych osób na podst. materiałów, zebranych przez F. Lipińskiego.

5. Wiesz w zabawie, piosence, legendach, „godkach”.

Każda społeczność, szczególnie społeczność wiejska, to określony zespół mieszkańców z ich historyczną przeszłością, niepowtarzalnymi obyczajami, z ukształtowanymi przez wieki nawykami, ze świadomością więzi rodzinnych, w przeciwieństwie do obcej często ulicy wielkomiejskiej. Wszystko to składa się na tożsamość człowieka, jego godność, mieniamie o sobie i „lokalną opinię publiczną”. Opinia ta bywa najsurowszym sędzią, nawet prawodawcą, określa autorytety, stanowi wyroki, by sprawiedliwość, stało się za dość. Tu nie wolno lekceważyć ideałów, zaniedbywać zwyczajów, uchylać się od uczestnictwa we wspólnej zabawie i jak twierdził znany poeta, S. Wyspiański, „trza być w butach na weseli” = uszanować ludowe zasady.

5. 1. Strzeszyckie wesele

5. 1. *Strzeszyskie wesele*

* opracowanie tekstów (dialogów gwar.) i piosenek: M. Uryżanka. - M.S.

* opracowanie muzyczne: Mieczysław
* Orkiestra dawnego CPN Sowliny.

Uczestnicy i Goście weselni (osoby):

Pan Młody
w ludowych (krakowskich) strojach.

Najbliższy družba   Najbliższa družina,   W ludowym (.....)

Druhny: Zosia, Helka, Hania..

Dziwny, znowu, raz
Drużbowie: Staszek, Wladek, Kazik.
Młodej i Rodzice Pana Młodego

Rodzice Panny Młodej i Rodzice i matki Rodziców

Staroście i Starostowie
Staroście i Starostowie, przebierający, „murarze”

Krakowiaczy przy blacie weselnym, i
Chór z akompaniamentem

Muzyka weselna, Chór z wierszy

Rekwizyty: bukiet z białych kwiatów dla P. Młodej.

- biały stroj z welonem i bukiet z branych kwiatów dla Młodego.
- dwa białe bukieci z wstążeczką do ubrania oraz kapelusza P. Młodego.
- dwa białe bukieci z wstążeczką do ubrania
- chusteczka wstążki do siekierki.

- siekierka weselna i hattowana ciśnieczka, waga
- drobne niemażki na powitanie P. Młod.

- chleb i sól, ciastka, cukierki, wołone pierniki,

- bukiet dla drużby, stanosow wosnyj
- bukiet dla drużby, stanosow wosnyj

- czepiec